

מסורת הש"ס

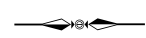
א) לקמן כת. וזכום סה: ב) ונערוך ערך גסטר' אחת חזקה וכן לקמן לב: וז"ל כר"י ק ורז"ש ובשאלמות פרשת אמור סימן קג אחת אמר רבי שמואל ב' ר' יוחנן אמר חזקה עשה גוסטרא (וכו'), א לקמן לב: ע"ש, (ד) גם זה שם נדה כד. (מסורה י"ב:), (ה) כ"א (מסורה י"ב:), (ו) אהלת פ"א משנה ג, (ז) ג' צ"ב קמב: וס"ן, (ח) ונקמן קב:), (ט) כס"א טקף: נגילה, י) ויקרא (כ), (י) עיין כנש"י וסו"ר בזכום סה. ד"ה והקרינו, (ל) כס"א: והקריב, (מ) ע"י מהר"ם,

תורה אור השלם

1. ארץ צינאל די שמה בלטישאר אשתומם בשעה חדה ורעננה יבולגה ענה מלכא ואמר בלטישאר חלמא ופשרא אל יבולק ענה בלטישאר ואמר מרי חלמא לשנאך ופשרא לערך: ודיא ד טו 2. ויהי בהפזירו את ארון האלהים ויפל מעל הכסא אדורנית בעד יד השער ותשבר מפרקתו ויחמיר בן זקן תאיש ויבדד יהוא שפט את ישראל ארבעים שנה:

שמואל א ד יח 3. ואת השני יעשה עלה כפושט וכפר עליו הכזב מתקארתו אשר חטא ונסלח לו: ויקרא ה י

גליון הש"ס

גמ' או רוב שנים. עיין לקמן דף קכג ע"כ וזכום' סט ד"ה עולת:

הגהות הב"ח

א) תרי"ה כ' וכו' ולא נדמין ר' אפי':

מוסף רש"י

חותך שדרה. מוט השדרה (זכחים סה). ומפרקת. עטם האזר (טו). בלא רוב בשר. המקפת סביב. כדאמרינן נצברה מפרקת ורוב בשר עמה נכילה ומטמאה ואפילו מפרקסת, הילכך אי הוה חותך רוב בשר קודם הסימן היא לה מתה ולא מהניא בה מליקה, וסימנן הלאה משה מסוים הן (טו). וכעיי' לקמן כח). קרעו כרג מטמא באהל. מיד ואע"ג שמפרקת (פסחים סח). עשאה גיסטרא נבלה. ואפילו מפרקסת (לקמן לב:). נישל הירך וחלל שלה. אפי"פ שהיא עדיין חיה מטמאה כנבלה, כדמתה היא ולא כחיה (תמורה יא:). כונב הלשאה. אם חותכין אותה מפרקסת החמיטה ואע"פ שאין בה חיות (שכריו ז).

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

מ"מ קשיא. וכי מתה עומד ומולק: **כלא רוב.** רוחב הצצר של מפרקת דאכמי לאו מתה היא דהא זעירי מפרקת ורוב צצר קאמר נכ:]: **להא שמעתא.** דזעירי: **א"ל.** הואיל ומתה חסוב כל מליקות דאמר רחמנא דצעי לחתוך סימנים וכי מתה עומד ומולק: **אשסומס.** שתק והיה מחשב מה יענה: צחטאת העוף כתיב ולא יצדיל גבי שמיעת דעוף הכשרו צסימן אחד: **ורוב צצר עמו.** לאחר מליקת הסימן: **וצעולה.** דצעי הצדלה דללקמן [ע"כ] שנים או רוב שנים: פלוגמא דר' אלעזר בר ר"ש ורבנן לקמן בשמעמין [ע"כ]: **האמר רוב שנים.** דוקא ולא יותר כדקמני לקמן (דף כג). דצעין שיהא אוחז בצרא ובגוף כשהוא מזה: **שדומים לשנים.** דלכתחלה צעינן שיחתוך רוב להדיא שיהא נראה לעינים שהוא רוב או רוב שנים ואפי' רוב מלומס: **נצברה מפרקת.** כאדם: **וא"ס.** הא עלי מפרקת כלא רוב צצר הוה וקרי ליה מת ומצצר מפרקתו וימת: **מטמא כאהל.** ואפי' מפרקס: **עשאה גיסטרא.** שמתכה לרצבה או צווארה כולו או בשדרה עד החלל. כל דצר החלוק לשנים קרי גיסטרא: **ניטל הירך.** ממקום חיבורו צבוקא דאטמא: **וחלל שלה.** כלומר לא שניטל העצם עם קלת הצצר הפנימי וגשאר צצר העליון והעור עד חצי הירך או שלשיתו וחופה את המכה דהתם טרפה הוא דהויא כדמתן [לקמן דף עו].

צמה שנתכתו רגליה דהיינו האחרונים מן הארכותיה ולמעלה טרפה אכל כשנטל כל הצצר עד שגראית גופה של מקום החתך כעין חלל קיצדור"א בלע"ז: **נבלה.** ואפי' צחיהה מטמאה: **כל שצוולה ונראית חסרה.** דרך הצמה לרבוץ על יריכיה ומתכתס יריכה צרציתתה ואס נראית חסרונה כשהיא רצוה"י: **הוסוו ראשיה.** צשמה שרשים קמירי כסדר טהרות: **טמאים.** דכיון דעשוין גיסטרא אע"פ שלא הוצדלו לגמרי כדמפרש ואילו הרי הס כמתים: **כונב הלטאה שמפרקסת.** כלומר דאע"פ שמפרקסת אין זה חיות שהרי זנב הלטאה חותך אותה לגמרי והיא מפרקסת חיתוך הזנב מפרקס: **כהצדלת עולם העוף לרגותו.** את ור"ל דהיינו נמי הותוו ממש: **איכא דאמרי.** דצהדיא אמר רב אסי למילתיה כהצדלת רבי אלעזר בר"ש ולא צעי רבי ירמיה מיניה: **ואם השני וגו'.** צעולת העוף של חוצה כתיב גבי שמיעת הקול כשהוא מציא צדלות. צפרשה עליונה כשהוא מציא צעשירות דיצר צחטאת צמה: **כמשפט.** משמע שקצוב המשפט במקום אחר ואהיכא קאי אחטאת צמה דלעיל קאי שהרי עולה זו צאה חליפין לה הלכך לה אקשה וליף מיניה כדמפרש לקמיה דאיה צאה אלא מן החולין כו': **או אינו אלא כמשפט חטאת העוף.** שלא חיתענן הצדלה צמליקתה כדכתיב (ויקרא ה) צחטאת העוף ממול ערפו ולא יצדיל: **כשהוא אומר והקרינו.** צעולת העוף של נצבה צויקרא והקרינו כההן אל המוצח ומלק את ראשו וגומר" מדלא כתיב י הקרינו אלא והקרינו משמע חלוקה הקרבתו של זה מהקרבת אחרים גילה לך הכתוב שלא תלמד מליקת עולה ממליקת חטאת:

עליונה כשהוא מציא צעשירות דיצר צחטאת צמה: **כמשפט.** משמע שקצוב המשפט במקום אחר ואהיכא קאי אחטאת צמה דלעיל קאי שהרי עולה זו צאה חליפין לה הלכך לה אקשה וליף מיניה כדמפרש לקמיה דאיה צאה אלא מן החולין כו': **או אינו אלא כמשפט חטאת העוף.** שלא חיתענן הצדלה צמליקתה כדכתיב (ויקרא ה) צחטאת העוף ממול ערפו ולא יצדיל: **כשהוא אומר והקרינו.** צעולת העוף של נצבה צויקרא והקרינו כההן אל המוצח ומלק את ראשו וגומר" מדלא כתיב י הקרינו אלא והקרינו משמע חלוקה הקרבתו של זה מהקרבת אחרים גילה לך הכתוב שלא תלמד מליקת עולה ממליקת חטאת:

החטאת אשר לו ללמד על כל חטאת אפילו על חטאת העוף שיהא משלו ולא משל מעשר ומיהו קשה ל"ל כמשפט לענין חולין צעולת העוף תיפוק לי מדרשא דסיפרי דהא אינה נאכלת וי"ל דס"ד דלמא והקרינו לחלק אף לענין חולין וא"ת א"כ מאי פריך לקמן (דף כג). מציזס זוטו נפקא דלמא הייתי מחלק מוהקרינו וי"ל דבזיס זוטו כתיב על זאת המורה לעולה 'ומשמע כל עולה אפילו עולת העוף וא"ת כי היכי דילפי' הכא הצדלה צעולת העוף חוצה מוהקרינו אע"ג דכתיב צעולת עוף נצבה אמאי לא ילפינן נמי צפ"צ דצילה (דף כ) עולת חוצה

בא.

בי סליק ר' זירא אשבחיה דרבי אמי דקאמר דהא שמעתא. פירוש דזעירי. ורבי אמי גרסי' ולא גרסי' א) אסי דרבי אסי הוא דאמר לקמן גבי הותוו ראשיהן דהיינו הצדלת עולת העוף: **הותוו ראשיהן.** גבי צמהה חיה ועוף מיחניא צמכתס אהלזת ולא גבי שרשים כדפירש צקונטרס: **הותוו ממש.** נראה דפליגי אזעירי דלעיל דסגי ליה

צמפרקת ורוב צצר לחוד:

בשחוא אומר והקריבו חילקן הכתוב בו. פירוש להצריך הצדלה צעולת העוף וא"ת צצפרק קדשי קדשים (וצחים דף סה). דריש ליה למילתא אחריתי דקאמר לפי שנאמר מן המורים או מן בני היונה יכול לא יפחות מצ' פרידים ת"ל והקריבו וי"ל דהכא מדסמן והקריבו לומלק דרשין דחלוקה מליקת עולת העוף ממליקת חטאת עוף לענין הצדלה: **במשפטי חטאת בהמה.** הקשה צקונטרס למה ליה להאי חנא למימר כמשפט חטאת צמהה לוקמיה א צחטאת העוף דסליק מיניה צצאה מן החולין וכולהו אימתה צה וחילוק דוהקריבו א למילתיה אמא כדקאמר חלוקה עולה מחטאת לענין הצדלה כדקאמר ארבי שצמעאל ור"א צר"ש ומירך צצחטאת העוף לא כתיב צה חולין צצהדיא אלא צצמהה כתיב דללקמן וצהיקשא יליף מדאיקרי חטאת וצצר הלמד צציקש אינו חוזר ומלמד צציקש גבי קדשים ויהדינן עמו דחשיב כמשפט היקש ולא ככונ צצהדיא דהא ככאשר יורס וכן יעשה לפר כאשר עשה לפר החטאת חשיב ליה היקש פרק איחזו מקומן (וצחים דף מט): וקשיא לפירושו דא"כ מחטאת צמהה גופיה היכי יליף הא כמשפט חטאת צמהה דקאמר ע"כ לאו אפרו של אהרן קאי דמה ענינו לכאן אלא אחטאת צמהה דלעיל קאי כדפירש צקונטרס שהרי עולה זו צאה חליפס ליה וחטאת צמהה מפרו של אהרן יליף מדאיקרי חטאת והיינו נמי למד מן הלמד ואמאי חשיב חטאת העוף למד צציקש יותר מן ו צצמהה ועוד צצפ"צ דצילה (דף כ). דריש ויקרב את העולה ויעשה כמשפט לימד על עולת חוצה שטעונה סמיכה כעולת נצבה וחסתא ל"ל כמשפט תיפוק ליה מדאיקרי עולה ועוד צצפ"ק דצחים (דף ט).

לא ילפינן חטאת זזיר מחטאת חלצ ולא גמרי מהדדי מדאיקרי חטאת כיון דאיכא למיפרך וה"נ חטאת העוף היכי יליף מפרו של אהרן דאיכא למיפרך שכן טעונה כלי צשחיטה וד' מתנות על ד' קרנות ושכן כפרתו מרובה ונכנס דמה לפני ולפנים דהכי פריך פרק קמא דצצצועות (דף ע). וע"ק דחטאת צמהה גופיה היכי ילפינן מפרו של אהרן דאי צמה מזינו איכא למיפרך שכן כפרתו מרובה ונכנס דמה לפני ולפנים כדפרישית ואי מהיקשא דזאת המורה מהתם נמי תיפוק ליה עולת העוף ול"ל כמשפט י ונראה לפרש דמימורא דרשין דגבי פרו של אהרן לא הוה צריך למכתב את פר החטאת אשר לו אלא את פר ויחטאתו ומו לא דפרו של אהרן ידעינן שפיר דאינו צא אלא מן החולין כיון דנשרף מידי דהוה אעולות דאין צאין אלא מן החולין כדאמרין צסיפרי צפרשת ראה משום דמעשר טעון אכילה ועולה אינה נאכלת אלא כתיב (ויקרא ט) חטאת העוף כשהוא אומר והקריבו חלק הכתוב בין חטאת העוף לעולת העוף ומה אני מקיים כמשפט כמשפט חטאת בהמה מזה חטאת בהמה י אינה באה אלא

וד' מתנות על ד' קרנות ושכן כפרתו מרובה ונכנס דמה לפני ולפנים דהכי פריך פרק קמא דצצצועות (דף ע). וע"ק דחטאת צמהה גופיה היכי ילפינן מפרו של אהרן דאי צמה מזינו איכא למיפרך שכן כפרתו מרובה ונכנס דמה לפני ולפנים כדפרישית ואי מהיקשא דזאת המורה מהתם נמי תיפוק ליה עולת העוף ול"ל כמשפט י ונראה לפרש דמימורא דרשין דגבי פרו של אהרן לא הוה צריך למכתב את פר החטאת אשר לו אלא את פר ויחטאתו ומו לא דפרו של אהרן ידעינן שפיר דאינו צא אלא מן החולין כיון דנשרף מידי דהוה אעולות דאין צאין אלא מן החולין כדאמרין צסיפרי צפרשת ראה משום דמעשר טעון אכילה ועולה אינה נאכלת אלא כתיב (ויקרא ט) חטאת העוף כשהוא אומר והקריבו חלק הכתוב בין חטאת העוף לעולת העוף ומה אני מקיים כמשפט כמשפט חטאת בהמה מזה חטאת בהמה י אינה באה אלא

מנצבה

עין משפט נר מצוה

קב א ב מ"י פ"ו מהל' מעשה קרצות הלכה כב [ופ"ו הל' ו]:

קבא ג ד ה מ"י פ"א מהל' עומאת מת הלט"ו [וכבר אלפס עוד צהל' טומאה דף סה] [טוש"ע י"ד סימן שע סעיף א]:

קבב ו ז מ"י פ"ג מהל' שחיטה הל"ע ופ"ב מהל' אבות העומאה הלכה א:

קבג ח מ"י פ"ג מהל' שחיטה הל' יט:

קבד ט י מ"י פ"ד מהל' אבות העומאה הל"ד:

קבע כ מ"י פט"ו מהל' מעיק' הל' טו ופ"ב מהל' חגיגה הל"מ:

לעיי רש"י

קידבור"א [קידבור"א]. חור, חלל.

שיטה מקובצת

א) או יזנו אלא כמשפט חטאת העוף דהכי משמע טפי דהא מיניה סליק דכתיב לעיל מיניה הוה מדס החטאת וגו' וקאמר השתא שחאה עולת העוף כחטאת העוף שלא חיתענן הבלדה: **ב** הותוו ממש נראה. ניב ג"א כס"י וזעירי דלעיל סגי כמפרקת ורוב בשר (וכו'): **א** לוקמיה אחטאת דסליק: **א** (למילתיה אתא כדקאמר חלוקה עולה מחטאת) כל זה נרשם עליו: **א** לענין הבלדה כדקאמר ותיריך כך כתוב בחוסי כ"י. ובחז"ש שאנן כתוב כדקאמר וכה"ג דרשי ר' ישעשאל ור"א בר"ש ותיריך וכו': **א** והדין עמו דחשיב כמשפט היקש ולא בהדיא דהא כאשר יורס וכן ועשה לפר כאשר עשה לפר החטאת חשיב ליה היקש פ' איזהו מקומן ג"כ שכל זה היא הגהה: **א** למד בהיקש יותר מן חטאת בהמה: **א** אלא את פר וחו לא דפרו של אהרן ידעינן כו' ג"כ עיין תוס' ריש מצות: **ע** ין דלמא הייתי מחלק מוהקריבו דבאה אפי' בלילה וי"ל דבזיס צצותו כתיב: **א** לעולה דמשמע כל:

רבינו גרשום

אבל מיעוט סימנין אע"ג דלא מעכבי בשחיטה ישנו בכלל שחיטה וישנו נמי בכלל הבלדה: מ"מ קשיא. וכי מתה עומד ומולק. עשאה גסטרא שהכה בסיוק אפסוקא מגבה (מציה) [נבלה] וחתכה בין צלעותיה דחשובה כמתה דלא תחיה: תנן התם הותוו ראשיהם של שרצים טמאים דחשובין כמחים: כהבדלת העוף לרבנן ולא פליגייתו. כלומר שנים ממש: או דלמא כהבדלת עולת העוף לה אלעזר ב"ר שמעון ופליגייתו דהוא אמר דרוב שנים: חלק הכתוב בין חטאת העוף לעולת העוף והקריבו בעולת העוף חלק הכתוב וכו':